תורה אור • פרשת בראשית • מאמר 3

ביאור על הנ״ל

הסבר על האמור לעיל

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית
/likuteitorah.com/he/torah-ohr/bereishis/3

1 **ביאור על הנ"ל**

הסבר על האמור לעיל.

2 **כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה עומדים לפני כן יעמוד זרעכם ושמכם.**

"כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה עומדים לפני כן יעמוד זרעכם ושמכם."

הנה נודע תכלית ירידת הנשמה לגוף בעוה"ז שטרם ירידתה היתה כלולה במאצילה ב"ה באהוי"ר [באהבה ויראה] **כו'. כי הנפש יש לה שכל ומדות כו'.**

והנה ידוע [מהי] תכלית ירידת הנשמה לגוף בעולם הזה: קודם ירידתה הייתה כלולה במאצילה יתברך, באהבה ויראה וכו'. שכן לנפש יש שכל ומדות וכו'.

3 **וירדה ונתלבשה בגוף ונה"ב** [ונפש הבהמית] **המעלימי' ומסתירי'** [ומסתירים] **כו' ומלבישים אותה בלבושים צואים. הן המדות שמצד הקליפה כו'**

והיא ירדה והתלבשה בגוף ובנפש הבהמית, המסתירים [אותה] וכו', ומלבישים אותה בלבושים צואים — אלה הן המידות שמקורן בצד הקליפה וכו'.

שירידה זו צורך עליי' [עלייה] **היא. כדי לברר בירורין ע"י המשכת התורה והמצות שבהן מלובש אור א"ס ב"ה.**

[וידוע] שירידה זו היא לצורך עלייה, כדי לפעול בירורין [בירור וזיכוך] באמצעות המשכת התורה והמצוות, שבהן מלובש אור אין סוף ברוך הוא.

4 **ובהן ועל ידן יהי'** [יהיה] **גילוי אור א"ס ב"ה ממש על נפשו כו' כמ"ש במ"א.**

ובהן ובאמצעותן יתגלה על נפשו אור אין סוף ברוך הוא ממש וכו', כפי שמבואר במקום אחר.

ולהבין זה שהרי התורה והמצות אשר לפנינו הן ג"כ בירידות והשתלשלות המדרגות מאור פניו ית' עד שנתלבשו בעניני' [בעניינים] **גשמיי'** [גשמיים] **וחומריים שלכן בקשו המלאכים אשר תנה הודך על השמים כו'. ובמה יהיה יתרון מעלתן ממעלת אהוי"ר** [אהבה ויראה] **של הנשמה.**

ויש להבין זאת, שהרי גם התורה והמצוות שלפנינו [תוצר] של ירידות ושל השתלשלות המדרגות מאור פניו יתברך, עד שהתלבשו בעניינים גשמיים וחומריים; משום כך ביקשו המלאכים: "תנה הודך על השמים" וכו'. ובמה תהיה מעלתן על מעלת האהבה והיראה של הנשמה?

וגם הרי אמרו כי אורייתא בלא דו"ר [דחילו ורחימו] לא פרחת לעילא שאהוי"ר [שאהבה ויראה] הן הגדפין המעלות ומנשאות את התורה. והרי אדרבה נראה שמעלת אהוי"ר [אהבה ויראה] גדלה מאד ביתר שאת ממעלת התורה:

ועוד, הרי אמרו: "אורייתא בלא דו"ר לא פרחת לעילא", שכן האהבה והיראה הן הכנפיים שמעלות ומרוממות את התורה. ואם כן, אדרבה, נראה שמעלת האהבה והיראה גדולה מאוד, וביתר שאת, ממעלת התורה.

5 אך הענין הוא דכתיב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו כו'. הנקרא בשמי הוא עולם האצילות שהוא נקרא בשמי ממש.

אבל הענייין הוא כפי שנאמר: "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו" וכו'. "הנקרא בשמי" הוא עולם האצילות, שנקרא ממש בשמי.

ששם שורה אור א"ס ב"ה ממש ומתייחדים עמו בתכלית היחוד דאיהו וחיוהי חד ואיהו וגרמוהי חד שהכל בטל ונכלל באור א"ס ב"ה ממש.

שם שורה אור אין סוף ברוך הוא עצמו, והם מתייחדים עמו בתכלית האחדות, שכן "דאיהו וחיוהי חד ואיהו וגרמוהי חד", והכול בטל ונכלל באור אין סוף ברוך הוא עצמו.

ועל כולם נקרא שמו שכולם הם בבחי' א"ס. הגם שאין ערוך אליו יתי' (וכנודע שאדם דאצילות נקרי' [נקרא / נקראת / נקראות] אדם דעשיה בחי' עשי' גשמי' [עשיה] [גשמיים / גשמיות / גשמית]) ואפילו עולם האצילות אינו אלא זיו והארה כו'.

ושמו נקרא על כולם, שכן כולם בבחינת אין סוף. [כך הוא] אף שאין ערוך אליו יתברך (וכידוע, אדם דאצילות נקרא אדם דעשיה, בחינת עשיה גשמית), ואף עולם האצילות אינו אלא זיו והארה וכו';

רק שההארה היורדת ונמשכת שם היא מתאחדת בלי שום פירוד והתחלקות עד שכולם מלאים מן ההארה ההיא. ואין שם תפיסת שום דבר זולת ההארה ההיא.

אלא שההארה היורדת ונמשכת שם מתאחדת בלי שום פירוד או חלוקה, עד שכולם מלאים באותה הארה. ושם אין לשום דבר אחיזה כלשהי מלבד אותה הארה.

כי אצילות מלשון הפרשה כמו ויאצל מן הרוח כו' דגבי משה דתרגומו ואפריש

כי אצילות היא מלשון הפרשה, כמו "ויאצל מן הרוח" וכו', שנאמר אצל משה, והתרגום מתרגם זאת "ואפריש".

שבודאי לא נתן כל רוחו על הזקנים עד שהגיעו למעלתו ומדרגתו ממש אלא שהפריש מרוחו והוריד למטה שיתלבש במדת הזקנים כדי שיתעלו קצת ויוכלו שאת עמו כאחד והיו לאחדים. עם היות שאינם אחדות אחד במהותם ממש מ"מ יכולים הם להתאחד עמו.

שהרי בודאי לא נתן את כל רוחו לזקנים, כך שיגיעו ממש למעלתו ולדרגתו; אלא שהפריש מרוחו והוריד למטה, כדי שתתלבש במידת הזקנים, וכך יתרוממו מעט ויוכלו לשאת עמו את העול כאחד, "והיו לאחדים". אף שאינם אחדות אחת במהותם ממש, בכל זאת הם יכולים להתאחד עמו.

6 **והיינו שהם מיוחדים בזיו ואור הנמשך ממנו.**

כלומר, הם מאוחדים בזיו ובאור הנמשכים ממנו.

כך עולם האצילות הוא שהאציל אור א"ס ב"ה והפריש זיו ואור בעולם ההוא שיהי' [שיהיה] יכולת בהם לקבל זיו ואור אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה הזה בבחינת יחוד שיתייחד הכל בבחינת אור א"ס דהיינו בבחי' אור וזיו הנמשך ממנו.

כך גם בעולם האצילות: אור אין סוף, ברוך הוא, האציל והפריש בעולם ההוא זיו ואור, כדי שתהיה בהם היכולת לקבל את זיו ואור זה של אור אין סוף, ברוך הוא, במצב של אחדות, כך שהכול יתאחד במדרגת אור אין סוף — כלומר, במדרגת האור והזיו הנמשכים ממנו.

7 **וענין היחוד הוא בב' בחינות איהו וחיוהי איהו וגרמוהי. חיוהי הם האורות דהיינו המקורות שמהן נתהוו חכמה וחסד כו'**

הייחוד הוא בשתי בחינות: "איהו וחיוהי" (הוא וחיותיו) [ו]"איהו וגרמוהי" (הוא וכליו). "חיוהי" (חיותיו) הם האורות, כלומר המקורות שמהם התהוו חכמה וחסד וכו';

והמקורות הם אורו' [אורות] וחיות. שבאורו' [שבאורות] לא שייך עדיין בחי' התחלקות פרטים להיות נק' בשם חכמה או חסד כו'.

והמקורות הם אורות וחיות. באורות עדיין לא שייכת בחינה של התחלקות לפרטים, עד כדי כך שייקראו בשם חכמה או חסד וכו'.

8 **וכמ"ש במ"א בענין האורות דאחליפו דוכתייהו אור החסד בכלי הגבור' [הגבורה] כו'.**

וכפי שמוסבר במקום אחר בעניין האורות ש"אחליפו דוכתייהו" — אור החסד בכלי הגבורה וכו'.

וגרמוהי הם הכלים המגבילים את האורות שע"י הכלים הם עולים בשם חכמה או חסד כו' ואעפ"כ [ואף על פי כן] **שורה בהם אור א"ס בבחינת יחוד ונקרא חכמה דא"ס וחסד דא"ס כו'.**

וגרמוהי — "איהו וגרמוהי" (הוא וכליו) — הם הכלים המגבילים את האורות, שכן באמצעות הכלים האורות נקראים חכמה או חסד וכו'. ואף על פי כן, אור אין סוף שורה בהם באחדות, והוא נקרא חכמת אין סוף וחסד אין סוף וכו'.

שעם היות שנקרא בשם חכמה מ"מ אינה נגבלת בשם גבול ומדה אלא כמאמר אנת הוא חכים ולא בחכמה ידיעא כו'.

אף שנקראת בשם חכמה, היא אינה מוגבלת בשם של גבול ומידה, אלא [היא] כמאמר "אנת הוא חכים ולא בחכמה ידיעא" וכו'.

9 **והוא המדע והוא הידוע כו' ולכן נק' עולם האצילות הנקרא בשמי ממש. אבל עולם הבריאה וממנו ולמטה נקרא לכבודי בראתיו כו'.**

וכפי שנאמר: "והוא המדע והוא הידוע כו'". משום כך עולם האצילות נקרא "בשמי ממש". ואילו עולם הבריאה, וממנו ולמטה, נקרא "לכבודי בראתיו כו'".

כבוד הוא התלבשות וכמאמר אליהו לבושין תקינת לון כו'

"ככבוד" הוא התלבשות, כפי שנאמר בדברי אליהו: "לבושין תקינת לון כו'".

כמו לבוש שאינו מתאחד עם עצמיות כו' אלא אדרבה שהעצמיות מתכסה ומתעלם בהן לבלתי הגלות נגלות העצמי [העצמיות] **כמו שהוא ואין אור העצמות נראה אלא דרך לבוש זה**

[זהו] כמו לבוש, שאינו מתאחד עם העצמיות וכו'; אדרבה, העצמיות מתכסה ומתעלמת בהם, כדי שלא תתגלה בגלוי כפי שהיא, ואור העצמיות נראה רק דרך לבוש זה.

ומ"מ לבושין תקינת לון כו' שהוא תקון כדי שיתגלה אור העצמיות דרך לבוש דוקא שבלתי לבוש לא היה עולם הבריאה יכול לקבל כו'.

ובכל זאת נאמר "לבושין תקינת לון כו'" — תקינת פירושה גם לשון תיקון, כך שאור העצמיות יתגלה דווקא באמצעות לבוש; שכן בלי לבוש, עולם הבריאה לא היה יכול לקבל וכו'.

10 **ולפי שבלבוש זה מתגלה אור העצמות לכך כתיב וצבא השמים לך משתחוים שבטלים כו'.**

ומכיוון שאור העצמות מתגלה בלבוש זה, לכן נאמר: "וצבא השמים לך משתחוים" — שכן הם בטלים וכו'.

ומחמת שאינו מתגלה אלא בבחי' לבוש לכך הם בבחי' פירוד ומשם יפרד טורי דפרודא כו' שאינם מתאחדים כבאצילות:

ומכיוון שהוא מתגלה רק באמצעות לבוש, הם מצויים במצב של פירוד, ו"ומשם יפרד טורי דפרודא" וכו' — שכן הם אינם מתאחדים כמו בעולם האצילות.

11 **והנה נודע עבודת המלאכים שעומדים מששת ימי בראשית ברום עולם ומשמיעים ביראה כו' אריה שאג הוא מיכאל פני אריה אל הימין וכד איהו שאיג שאגין לגבי' ש"ע** [ש"ע (370)] **אלפין אריות כו' שהן מחנה מיכאל כו'.**

והנה, ידוע שעבודת המלאכים היא שהם עומדים מאז ששת ימי בראשית ברום עולם ומשמיעים ביראה וכו'. "אריה שאג" — זהו מיכאל, "פני אריה אל הימין"; וכשהוא שואג, שלוש מאות ושבעים אלף אריות שואגים אליו וכו', ואלה הם מחנה מיכאל וכו'.

12 **וצריך להבין מהו עבודתם ואיך נחשבת עבודה להם מה שבטלים בהשגתם חיותם וקיומם מאין ליש מאחר שכך היא השגתם ולמה שואגים ומרעישים. איזה חידוש נתחדש להם בהשגתם זו ומה הם משתוקקים ונכספים.**

צריך להבין מהי עבודתם, וכיצד נחשבת להם לעבודה העובדה שהם בטלים בהשגתם [כיצד] חיותם וקיומם [באים] מאין ליש, מאחר שזו [פשוט] ההשגה שלהם; ומדוע הם שואגים ומרעישים? מה התחדש בהשגה זו שלהם, ולמה הם משתוקקים וכוספים?

אך הענין הוא כי הנה עולם האצילות הוא עולם התקון שנתקן כבר להיות האורות והכלים בבחי' איהו וגרמוהי חד כו' כנ"ל. משא"כ עולמו' [עולמות] **בי"ע הם משבה"כ** [משבירת הכלים] **שבעולם התהו שנפלו בבי"ע.**

אך העניין הוא שעולם האצילות הוא עולם התיקון, שכבר תוקן, כך שהאורות והכלים הם בבחינת "איהו וגרמוהי חד כו'" ("איהו וגרמוהי" — הוא וכליו — אחד), כאמור לעיל. לא כך עולמות בריאה, יצירה ועשיה, שמקורם בשבירת הכלים שבעולם התהו, שנפלו לבריאה, ליצירה ולעשיה.

13 **ולכן צ"ל עבודה תמה להמשיך בהם בחי' תקון מעולם האצילות כדי שגם הם יתעלו ויתאחדו.**

לכן דרושה עבודה שלמה, שתמשיך בהם בחינת תיקון מעולם האצילות, כדי שגם הם יתרוממו ויתאחדו.

ולא די באור וחיות הנמשך דרך מסך והתלבשות כסדר ירידת והשתלשלו' [והשתלשלות] המדר' כמו שהוטבע בטבע יצירת העולם להיות מדרגה אחר מדרגה אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה] שעולם הבריאה הוא בבחי' פירוד טורי דפרודא כו'. אלא צריך להמשיך אור חדש מלמעלה עד שיוכלל עולם הבריאה בבחינת עולם האצילות ממש.

לא די באור ובחיות הנמשכים דרך מסך ובהתלבשות, לפי סדר ירידתן והשתלשלותן של המדרגות — כפי שנקבע בטבע בריאת העולם, מדרגה אחר מדרגה: אצילות, בריאה, יצירה ועשיה — כך שעולם הבריאה נמצא במצב של פירוד, "טורי דפרודא" וכו'. אלא יש להמשיך אור חדש מלמעלה, עד שעולם הבריאה ייכלל בבחינת עולם האצילות ממש.

כי עולמות בי"ע הם אשר ברא ה' לעשות ולתקן מה שלא נתקן כך בסדר השתלשלות בשעת בריאת עולם

שכן עולמות בריאה, יצירה ועשיה הם "אשר ברא ה' לעשות" — כדי לתקן את מה שלא תוקן באופן זה בסדר ההשתלשלות בשעת בריאת העולם.

וגם עולם העשי' [העשיה] שהוא התחתון מכולם מלך בעל חנן בן עכבור הנה אח"ז [אחר זה] וימלך תחתיו הדר כו' שהוא עולם התקון.

וגם על עולם העשיה, שהוא התחתון מכולם, נאמר: "מלך בעל חנן בן עכבור", והנה לאחר מכן "וימלך תחתיו הדר" וכו' — וזהו עולם התיקון.

וזהו דרך כלל כל העבודה בעולמות בי"ע להיות שהם מבחי' שבה"כ [שבירת הכלים] שנפלו מעולם התהו בבי"ע וצריכים תקון להתעלות ולהתכלל באצילות. והתקון הוא על ידי עבודה:

וזהו, באופן כללי, כל עניין העבודה בעולמות בריאה, יצירה ועשיה: מכיוון שהם מבחינת שבירת הכלים, שנפלו מעולם התוהו לעולמות בריאה, יצירה ועשיה, הם זקוקים לתיקון כדי להתרומם ולהיכלל באצילות. התיקון נעשה באמצעות עבודה.

14 **והנה בעוה"ז הגשמי שהוא מגושם כמו עפר מן האדמה ואעפ"כ [ואף על פי כן] מפני שיש בו חיות רוחני מעפר העליון שבעולם התהו שלפני אצי' יש בו יכולת להתתקן.**

כעת, העולם הגשמי הזה גס כמו עפר מן האדמה; ואף על פי כן, מכיוון שיש בו חיות רוחנית שמקורה בעפר העליון של עולם התהו, שקדם לאצילות, יש בו יכולת להיתקן.

והנה ענין התקון היינו בירור הרע מן הטוב להסיר הסיגי' והפסולת כדי שיוכל הטוב לעלות.

והנה, עניין התיקון הוא בירור הרע מן הטוב — הסרת הסיגים והפסולת — כדי שהטוב יוכל לעלות.

15 והנה בבריאה רובו טוב כו' עד בעשי' [בעשיה] רובו רע ומעורב כו'. וצריך עבודה תמה גם לבחי' זו להפריד הרע

והנה, בבריאה רובו טוב וכו', עד שבעשיה רובו רע ומעורב וכו'. וגם בחינה זו דורשת עבודה שלמה כדי להפריד את הרע.

ובירור זה נעשה ע"י סדר התפלה שעד"ז נתקן כל סדר התפלה והיינו ע"י בחי' רצוא אם ישים אליו לבו כו'.

בירור זה נעשה באמצעות סדר התפילה, שכן כל סדר התפילה תוקן בהתאם לכך; כלומר, באמצעות בחינת רצוא (כמיהה של הנשמה לרוץ ולהתקרב אל ה'), [כפי שנאמר] "אם ישים אליו לבו" וכו'.

16 ורצוא זה היינו מ"ש כי בכה ארוץ כו' אדלג שור. שור פי' חומה דהיינו בחי' מקיפים ואדלג שור ר"ל [רוצה לומר] שאדלג למעלה מבחי' כל המקיפים מחמת בחי' רצוא לדבקה בו בא"ס ב"ה ממש

רצוא זה הוא מה שנאמר, "כי בכה ארוץ" [דרך] וכו', "אדלג שור". שור פירושו חומה, כלומר בחינת האורות המקיפים; ו"אדלג שור" פירושו שאני מדלג מעל לבחינת כל המקיפים, מכוח הרצוא, כדי להידבק בו — באין סוף ברוך הוא ממש,

שהוא למע' [למעלה] מגדר עלמין ואינו לא בבחי' ממלא ולא בבחי' סובב כו' וכל עולם האצי' עולם הברודים נקרא אדם דעשיה בלבד ואדם דיצירה עולם הנקודים כו'.

שהוא למעלה מגדר העולמות, ואינו בבחינת ממלא כל עלמין ואף לא בבחינת סובב כל עלמין וכו'. וכל עולם האצילות, עולם הברודים, נקרא רק אדם דעשיה; ואדם דיצירה [הוא] עולם הנקודים וכו'.

17 ומרצוא זה יתפרדו כל פועלי און כמ"ש רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם לעשות נקמה בגוים כו'.

ומן הרצוא הזה "יתפרדו כל פועלי און", כפי שנאמר: "רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם לעשות נקמה בגוים" וכו'.

ועד"ז הוא כל סדר תפלה שהיא בכללה רוממות אל כו' ולכן בה ועל ידה נעשה הבירור והפירוד הטוב מהרע וזו היא עבודת התפל' ברצוא שהיא בירור המ"ן [המיין נוקבין].

וכן הוא בכל סדר התפילה: כללותה היא "רוממות אל" וכו'; לכן בה ועל ידה נעשים הבירור וההפרדה של הטוב מן הרע. וזוהי עבודת התפילה ברצוא, שהיא בירור המ"ן (מיין נוקבין, המים הנקביים).

אבל בירור המ"ד [המיין דוכרין] שהיא ההמשכ' [ההמשכה / ההמשכת] עליונה שמעולם האצי' להיות ביטול והתכללות כבאצי' ממש בחי' יחוד עליון אשר שם איהו וחיוהי חד איהו וגרמוהי חד חד ממש.

אבל בירור המ"ד (מיין דכורין, המים הזכריים) — ההמשכה העליונה מעולם האצילות, המביאה לביטול ולהתכללות כפי שהם באצילות ממש, בחינת היחוד העליון, שבה "איהו וחיוהי חד איהו וגרמוהי חד חד ממש" —

זה נעשה ע"י תורה ומצות שהן הן המשכות מבחי' יחוד עליון דאורייתא וקוב"ה [וקודשא בריך הוא] כולא חד.

נעשה באמצעות התורה והמצוות, שהן עצמן המשכות מבחינת היחוד העליון, שכן "דאורייתא וקוב"ה כולא חד".

18 ורמ"ח פקודים הם רמ"ח אברין דמלכא אברין ממש שהן כלים לאור וחיות הנמשך ומלובש ומתפשט בהם מאא"ס [מאור אין סוף] ב"ה ממש

רמ"ח המצוות הן רמ"ח "אברין דמלכא" — איברים ממש, שהם כלים לאור ולחיות הנמשכים, מתלבשים ומתפשטים בהם מאור אין סוף ברוך הוא עצמו;

אלא שירדו ונתלבשו בעניינים גשמיים בשביל גשמיות העוה"ז וחומריותו כדי להעלותם ושתכלל גם חיות גשמיו' [גשמיות] העוה"ז באור וחיות העליון ולכך הוצרך חיות העליון לירד ולהתגשם כ"כ [כל כך].

אלא שהם ירדו והתלבשו בעניינים גשמיים למען הגשמיות והחומריות של העולם הזה, כדי להעלותם, וכדי שגם החיות של הגשמיות בעולם הזה תיכלל באור ובחיות העליונים. לכן היה על החיות העליונה לרדת ולהתגשם במידה כה רבה.

19 ובזה יובן יתרון ומעלת עסק התורה וקיום המצות בעוה"ז יותר מדו"ר [מדחילו ורחימו] של הנשמה טרם ירידתה

וכך יובן היתרון והמעלה שבעיסוק בתורה ובקיום המצוות בעולם הזה, לעומת אהבתה ויראתה של הנשמה לפני ירידתה.

כי הנשמה עם היות שהדו"ר [שהדחילו ורחימו] **שלה גבוהים ונעלים מאד ביתר שאת אפי'** [אפילו] **מן המלאכים שבעולם ההוא בכל עולם ועולם לפי מה שהוא כנודע שהמלאכים הם מחיצוניות העולמות והנשמות הן מבחי' פנימיות.**

שכן הנשמה, אף שאהבתה ויראתה נעלות ורמות מאוד, במידה רבה עוד יותר — אפילו משל המלאכים שבאותו עולם, בכל עולם ועולם לפי ענייננו — כידוע, המלאכים הם מבחינת חיצוניות העולמות, ואילו הנשמות הן מבחינת פנימיותם —

עכ"ז [עם כל זה] **מאחר שהנשמה היא בחי' נברא ומחודש יש מאין אינה מיוחדת במאצילה ב"ה כיחוד תורה ומצות דאורייתא וקוב"ה** [וקודשא בריך הוא] **כולא חד ממש ורמ"ח מצות הן רמ"ח אברין דמלכא ממש שהן הן חכמתו ורצונו ממש והוא המדע כו'.**

אף על פי כן, מאחר שהנשמה היא נברא ומחודש, יש מאין, היא אינה מאוחדת עם המאציל, ברוך הוא, כאחדות התורה והמצוות עמו, שהרי "דאורייתא וקוב"ה כולא חד ממש". ורמ"ח המצוות הן ממש רמ"ח איברי המלך, שכן הן חכמתו ורצונו ממש, והוא המדע וכו'.

20 **ומ"מ אורייתא בלא דו"ר** [דחילו ורחימו] **לא פרחא לעילא כי מאחר שירדה ונתלבשה בעניינים גשמיים הרי היא מקושרת למטה והרי היא בבחי' ירידה מאור פניו ית'.**

אף על פי כן, תורה ללא אהבה ויראה אינה פורחת למעלה. מכיוון שהיא ירדה והתלבשה בעניינים גשמיים, היא קשורה למטה ונמצאת במצב של ירידה מאור פניו יתברך.

אבל ע"י דו"ר [דחילו ורחימו] **הנה הוא ממשיך אור א"ס ב"ה המלובש בתורה בבחי' יחוד גמור להיות אורייתא וקוב"ה** [וקודשא בריך הוא] **כולא חד וכנודע מ"ש במ"א בענין עסק התורה לשמה דע"ז אמרו מעלה אני עליהם כאלו עשאוני.**

אבל באמצעות אהבה ויראה נמשך למטה אור אין סוף ברוך הוא המלובש בתורה, בבחינת ייחוד גמור, עד ש"אורייתא וקוב"ה כולא חד". וכידוע ממה שנתבאר במקום אחר בעניין לימוד התורה לשמה, שעל כך אמרו: "מעלה אני עליהם כאלו עשאוני".

עשאוני ממש שע"י עסק התורה נמשך הוי"ו של שם הוי"ה ב"ה שהוא ת"ת [תפארת] **וע"י המצות וכללותן היא מצות הצדקה נמשך ה"א של שם הוי"ה כנודע**

"עשאוני" ממש: על ידי לימוד התורה נמשכת למטה אות ו' של שם הוי' ברוך הוא, שהיא תפארת; ועל ידי המצוות — וכללותן היא מצוות הצדקה — נמשכת אות ה' של שם הוי', כידוע.

ודרך כלל ע"י תורה ועבודי וגמ"ח [וגמילות חסדים] נמשכו ג' קווין חח"ן [חכמה חסד נצח] בימין כו' והן ג' ווי"ן מויסע ויבא ויט כו' שהווי"ן הם המשכות מהיודי"ן שבראש הווי"ן כו':

ובדרך כלל, באמצעות תורה, עבודה וגמילות חסדים נמשכים שלושת הקווים — חח"ן בימין וכו'; והם שלוש ווי"ן של "מויסע", "ויבא", "ויט" וכו', שכן הווי"ן הן המשכות מן היודי"ן שבראש הווי"ן וכו':

21 **והנה בבחי' זו ארץ קדמה לשמים. ארץ הוא בחי' רצוא שבתפלה דהיינו בירור המ"ן [המיין נוקבין] תחלה ואח"כ שמים היינו השפעת המ"ד [המיין דוכרין] ע"י תו"מ [תורה ומצות]**

עתה, מבחינה זו, הארץ קדמה לשמים. "ארץ" היא בחינת רצוא (תנועה של שאיפה לעלות) שבתפילה, כלומר, תחילה בירור המ"ן (מיין נוקבין, ההתעוררות העולה מלמטה), ואחר כך "שמים" — השפעת המ"ד (מיין דכורין, השפע הנמשך מלמעלה) באמצעות התורה והמצוות.

כי השמים הם בחי' משפיעים כמ"ש המכסה שמים בעבים המכין לארץ מטר כו' למטר השמים כו'

השמים הם בחינת המשפיעים, ככתוב: "המכסה שמים בעבים המכין לארץ מטר" וכו', [וגם] "למטר השמים" וכו',

להיות המ"ד [המיין דוכרין] מברר את המ"ן [המיין נוקבין] להעלות עד שיוכלל גם בחי' העשיה בבחי' אציי' דאיהו וחיוהי חד כו'.

כדי שהמ"ד יברר את המ"ן ויעלה [אותם], עד שגם בחינת עשיה תיכלל בבחינת אצילות, שבה "איהו וחיוהי חד" וכו'.

22 **וצ"ל קדימת בירור המ"ן [המיין נוקבין] תחלה כדי שאח"כ יבא בירור המ"ד [המיין דוכרין] לברר את המ"ן [המיין נוקבין] משא"כ בלי העלאת מ"ן [מיין נוקבין] אין כח במ"ד [במיין דוכרין] לברר כו'.**

בירור המ"ן (מיין נוקבין [התעוררות מלמטה]) צריך לבוא תחילה, כדי שלאחר מכן יבוא בירור המ"ד (מיין דכורין [השפעה מלמעלה]) ויברר את המ"ן; אבל בלי העלאת מ"ן אין למ"ד כוח לברר וכו'.

וזו היא עבודתינו כל ימי משך הגלות שהרע גובר וצ"ל בירור הרע ולהפרידו מן הטוב.

וזוהי עבודתנו במשך כל ימי הגלות, שבהם הרע גובר, ויש לברר את הרע ולהפרידו מן הטוב.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] **בביאת משיח ב"ב** [במהרה בימינו] **כשישלם ויוגמר כל הבירור ויקויים בלע המות לנצח ואת רוח הטומאה אעביר כו' שאז יהי'** [יהיה] **הכל בבחי' עולם התקון כבאצי' ממש שיהי'** [שיהיה] **יחוד והתכללות למטה כמו למעלה.**

אבל לעתיד לבוא, בביאת משיח בקרוב בימינו, כאשר יושלם וייגמר כל הבירור ויתקיימו "בלע המות לנצח" ו"ואת רוח הטומאה אעביר" וכו' — אז הכול יהיה בבחינת עולם התיקון, כפי שהוא באצילות ממש, ויהיו ייחוד והתכללות למטה כמו למעלה.

הנה התכלית הוא שיאיר ויתנוצץ גילוי אור עולם העקודים שלמעלה מעולם האצי' כמ"ש הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד.

והנה, התכלית היא שיאיר ויתנוצץ גילוי אור עולם העקודים, שלמעלה מעולם האצילות, כמו שכתוב: "הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד".

23 **וזהו פנימי'** [פנימיות / פנימית] **עתיק שיתגלה ואז יהי'** [יהיה] **התנוצצות נשמות חדשות שאין בהם בחי' בירור.**

וזוהי הפנימיות של עתיק (Atik), שתתגלה; ואז תופיענה נשמות חדשות, שלא תהיה בהן בחינת בירור.

דהנה כל הנשמות אשר מעולם הן שנכללו באדה"ר [באדם הראשון] **שצריכים בירור ותקון והן הן שירדו מחיצוני'** [מחיצוניות] **עתיק שנשתלשלו כסדר המדרגות**

כל הנשמות שהיו אי פעם הן הנשמות שנכללו באדם הראשון, וזקוקות לבירור ולתיקון; אלה הן הנשמות שירדו מחיצוניות עתיק, והשתלשלו כסדר המדרגות.

ומה שהוא מסודר כבר בסדר ההשתלשלות אין זה חידוש אבל חידוש נשמות הוא מלמעלה מן ההשתלשלות מה שלא ירד ונשתלשל עדיין והוא מפנימי' [מפנימיות / מפנימית] **עתיק שלא בא לידי גילוי בסדר השתל'** [השתלשלות]

מה שכבר מסודר בסדר ההשתלשלות אינו חידוש; אבל החידוש שבנשמות בא מלמעלה מן ההשתלשלות — ממה שעדיין לא ירד ולא השתלשל — והוא נובע מפנימיות עתיק, שלא באה לידי גילוי בסדר ההשתלשלות.

כי סדר ההשתלשלות הוא שמחיצוניות שבעליון נעשה פנימי' [פנימיות / פנימית] **למטה. אבל פנימי'** [פנימיות / פנימית] **עליון אינו יורד ומשתלשל כלל.**

סדר ההשתלשלות הוא שהפנימיות של הדרגה התחתונה נוצרת מן החיצוניות של הדרגה העליונה; אבל הפנימיות של הדרגה העליונה אינה יורדת ומשתלשלת כלל.

24 ולע"ל [ולעתיד לבוא] יהי' [יהיה] גילוי אור חדש הזה שלמעלה מסדר ההשתלשלות. והוא עולם העקודים שלפני האצי'.

ולעתיד לבוא תהיה התגלות של אור חדש זה, שלמעלה מסדר ההשתלשלות; וזהו עולם העקודים, שקדם לאצילות.

כי באצי' שהוא עולם התיקון נתקן ונסדר כמו שראוי להיות השתלשלות בהתחלקות המדרגות חכמה וחסד כו' כמאמר אנת הוא חכים אלא ולא בחכמה ידיעא שנמשך אור א"ס בחכמה.

כי באצילות, שהוא עולם התיקון, [הכול] תוקן וסודר כפי שראוי שתהיה ההשתלשלות, בחלוקה למדרגות — חכמה וחסד וכו', כמאמר "אנת הוא חכים אלא ולא בחכמה ידיעא" — כלומר, שאור אין סוף נמשך בחכמה.

25 וזהו אנת הוא אור א"ס ב"ה שנתלבש בבחי' חכים כו'. וכן בכל הבחי' אנת הוא מבין כו' צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד כו'.

וזהו [פירוש] "אנת הוא": אור אין סוף, ברוך הוא, שהתלבש בבחינת "חכים" וכו'. וכך בכל הבחינות: "אנת הוא מבין" וכו'; וכן "צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד" וכו'.

והן מקורות לחכמה וחסד דבריאה שהן חכמה ידיעא וחסד ידיעא כו'

ואלה הם המקורות לחכמה ולחסד שבעולם הבריאה, שהן חכמה ידיעא וחסד ידיעא וכו'.

אבל עולם העקודים הוא התכללות כל הכחות וכל הבחי' ועקוד בכלי א' כו' בלי התחלקות שם חכמה וחסד כלל

אך עולם העקודים הוא התכללותם של כל הכוחות וכל הבחינות, כשהם עקודים בכלי אחד וכו', בלי כל חלוקה לשמות חכמה וחסד.

וגילוי זה נקרא שמים חדשים וארץ חדשה אשר אני עושה. אני דייקא הוא המאציל עליון ברוך הוא. שלהיות כח ההתחדשות זה הוא מא"ס ב"ה עצמו כנודע

והגילוי הזה נקרא "שמים חדשים וארץ חדשה אשר אני עושה". "אני" דווקא — זהו המאציל העליון, ברוך הוא. שהרי כוח ההתחדשות הזה בא מאין סוף ברוך הוא עצמו, כידוע.

ואעפ"כ [ואף על פי כן] נקרא בשם שמים וארץ. כי מאחר שהוא בבחי' איזה גילוי להיות אפי' [אפילו] מקור דמקור לסדר השתלשלות מוכרח להיות שם איזה בחי' שהיא דוגמת ההשתלשלות.

ואף על פי כן הוא נקרא בשם "שמים וארץ", שכן מאחר שהוא בבחינת גילוי כלשהו, עד שהוא יכול להיות אפילו מקור למקור של סדר ההשתלשלות, מוכרחה להימצא בו בחינה כלשהי הדומה להשתלשלות.

26 ומאחר שבהשתלשלות נעשה שמים וארץ מוכרח להיות גם שם בחינות הללו אלא דשם נק' שמים וארץ שמים תחלה

ומאחר שבהשתלשלות נעשו שמים וארץ, בחינות אלה חייבות להימצא גם שם. אלא ששם הם נקראים "שמים וארץ" — "שמים תחלה".

דהיינו מטי ולא מטי. מטי שרוצה להשפיע ולא מטי שאין הכלי יכול לסבול (משא"כ ממטה למעלה רצוא תחלה מים תחתונים בוכין כו')

כלומר, "מטי ולא מטי": "מטי" — מפני שהוא רוצה להשפיע; "ולא מטי" — מפני שהכלי אינו יכול לסבול [זאת] (ואילו מלמטה למעלה, "רצוא תחלה": "מים תחתונים בוכין" וכו').

ולכן נקרא שמים וארץ הללו עומדים לפני פי' עומדים שעומדים תמיד. שהרי גם היום יש בחי' זו דעולם העקודים אלא שהיא בהעלם. ולע"ל [ולעתיד לבוא] **יתגלה. והם לפני. פי' בבחי' פנימיות דהיינו פנימית עתיק כנ"ל:**

ולכן שמים וארץ אלה נקראים "עומדים לפניי". "עומדים" פירושו שהם עומדים תמיד, שהרי גם כיום קיימת בחינה זו של עולם העקודים, אלא שהיא בהעלם; ולעתיד לבוא היא תתגלה. והביטוי "לפניי", כלומר לפניי, פירושו שהם בבחינת פנימיות, כלומר בפנימיות של עתיק, כנזכר לעיל.

27 ובישר הנביא זה לומר שכן יעמוד זרעכם ושמכם. זרעכם הוא בחי' זריעת המ"ד [המיין דוכרין] **ע"י התורה שהתורה שנתלבשה בעניינים גשמיים היא כמו זריעת הגרעין בעפר שעם היות שגוף הגרעין נרקב מ"מ הכח שבו מצמיח**

הנביא בישר על כך ואמר: "כן יעמוד זרעכם ושמכם". "זרעכם" הוא בחינת זריעת מ"ד (מיין דכורין [מים זכריים]) באמצעות התורה. התורה, שהתלבשה בעניינים גשמיים, דומה לזריעת גרעין באדמה: אף שגוף הגרעין נרקב, הכוח שבו מצמיח [את הצמח];

ולכן אינו צומח אלא דוגמת הגרעין ומזרע דגן אינו צומח אתרוג כו' וכמ"ש למינהו כו'.

ולכן צומח רק דבר הדומה לגרעין — מזרע של דגן לא יצמח אתרוג וכו' — וכמו שנאמר "למינהו" וכו'.

כך התורה אע"פ [אף על פי] שנתלבשה בעניינים גשמיים (ויש מאן דאמר מצות בטילות לע"ל [לעתיד לבוא]) מכל מקום אור התורה הוא המצמיח ופועל ישועות בקרב הארץ לברא את המ"ן [המיין נוקבין] ולהעלותו למעלה מעלה.

וכך גם התורה: אף שהתלבשה בעניינים גשמיים (ויש דעה שלפיה "מצות בטילות לע"ל"), מכל מקום אור התורה הוא שמצמיח "ופועל ישועות בקרב הארץ", כדי לברר את המ"ן (מיין נוקבין [מים נקביים]) ולהעלותם מעלה מעלה.

ושמכם הוא בחי' קבלת עול מ"ש שמקבלים במצותיו ית' ונק' בחי' שם שנקרא שמו יתברך על ישראל בקבלת מלכותו עליהם וזהו ומלכותו ברצון קבלו עליהם

ו"שמכם" הוא בחינת קבלת עול מלכות שמים, שמקבלים באמצעות מצוותיו יתברך. בחינה זו נקראת "שם", משום ששמו יתברך נקרא על ישראל כשהם מקבלים על עצמם את מלכותו; וזהו "ומלכותו ברצון קבלו עליהם".

משא"כ על העכו"ם [העובדי כוכבים ומזלות] הוא מושל ולא מלך כי אין נקרא מלך אלא ברצון וזהו ענין כתר מלכות שעיקר המלכו' [המלכות] הוא הכתר שמכתירין אותו וכתר היינו בחי' רצון

לעומת זאת, על הגויים הוא מושל ולא מלך, שכן אדם נקרא מלך רק כשהוא מתקבל ברצון. וזהו עניין "כתר מלכות": עיקר המלכות הוא הכתר שמכתירים בו את המלך, וכתר הוא בחינת רצון;

וזהו נעוץ תחלתן בסופן שהמשכ' [שהמשכת / שהמשכה] המל' הוא מן הכתר שהוא הרצון כו'. ולכך נק' בבחי' שמכם.

וזהו "נעוץ תחלתן בסופן": המשכת המלכות היא מן הכתר, שהוא הרצון וכו'. ולכן היא נקראת בחינת "שמכם".

28 והנה זרעכם ושמכם שהן הן המשכות תורה ומצות שבעוה"ז הן המשכת המ"ד [המיין דוכרין] מעולם האצי' שהוא עולם התקון כדי לברר המ"ן [המיין נוקבין] שעולה מהעשי' [מהעשיה] שיוכלל באצי' כנ"ל.

והנה, "זרעכם" ו"שמכם", שהם המשכות התורה והמצוות בעולם הזה, הם המשכת המ"ד (מיין דכורין, מים זכריים) מעולם האצילות, שהוא עולם התיקון, כדי לברר את המ"ן (מיין נוקבין, מים נקביים) שעולים מעולם העשייה, ולהכלילם באצילות, כנזכר לעיל.

וא"כ לע"ל [לעתיד לבוא] **כשישלם ויוגמר הבירור ויהי'** [ויהיה] **הכל עולם התקון ויתנוצץ ויתגלה גילוי אור חדש העליון מבחי' שמים חדשים וארץ חדשה סד"א** [סלקא דעתך אמינא] **שלא יהי'** [יהיה] **עליי'** [עלייה] **עוד להתורה ומצות. רק ישארו בעולם האצי'.**

ואם כן, לעתיד לבוא, כשהבירור יושלם וייגמר והכול יהיה עולם התיקון, וכאשר יבהיק ויתגלה גילוי האור החדש העליון, מבחינת "שמים חדשים וארץ חדשה", היה אפשר לחשוב שלא תהיה עוד עלייה לתורה ולמצוות, [אלא ש]הן יישארו רק בעולם האצילות.

ולכן מבשר הנביא שבאמת לא כן הוא רק גם זרעכם ושמכם יעמוד שם.

לכן הנביא מבשר שבאמת אין הדבר כן, אלא גם "זרעכם ושמכם" "יעמוד שם".

כי גם אחר שיושלמו כל הבירורים ויוכללו באצי' עוד זאת תהיה מעלה יתירה בעילוי אחר עילוי שיתעלו גם בעולם העקודים:

כי גם לאחר שיושלמו כל הבירורים וייכללו באצילות, תהיה עוד מעלה יתרה, עלייה אחר עלייה: הם יתעלו גם לעולם העקודים.

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY-NC 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. בתי כנסת, מוסדות חינוך ומפעלים ללא כוונת רווח רשאים להעתיק, להדפיס ולהפיץ אותה בחופשיות, ולבקש תרומות לכיסוי עלות ההדפסה; אסור למכור אותה לעולם. יש לציין את הוצאת קה"ת ואת likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). למה ללמוד, וברכות הרבי: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

מיזם חינמי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך likuteitorah.com/he/torah-ohr/bereishis/3/

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק